

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS KI SEITZEI • MAAMAR 6

ביאור ולא אבה

Explication de « Mais Il ne voulut pas »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/ki-seitzei/6/

1 ביאור ולא אבה

Explication de [du discours] « Mais Il ne voulut pas »

2 להבין שרש הדברים הנה קוצו של יו"ד רומז לכתר שהוא אהבה מסותרת שבלב כל ישראל

Pour comprendre la racine de ces notions : la pointe du youd fait allusion à Kéter (la Couronne), qui est l'amour caché dans le cœur de chaque Juif.

והיינו מפני שהיא נלקחה ממקום גבוה מאד נעלה לכך הוא בכל ישראל שהוא ממל' דא"ס שהוא בבחי' עצמיי [עצמיות] דא"ס ואינו בגדר ההשגה ולכך היא באה בלב כל ישראל אף מי שאינו יודע

En effet, puisqu'il provient d'un lieu très élevé, il se trouve en chaque Juif ; car il relève de la Mal'-hout (souveraineté) de l'Infini (Ein Sof), qui est du niveau de l'essence même de l'Infini et n'entre pas dans les limites de la compréhension. C'est pourquoi il vient dans le cœur de chaque Juif, même de celui qui ne sait pas comment

להבין כ"כ [כל כך] בשכלו ובינתו ולכן קוצו של יו"ד הוא בחי' רמז בלבד שרומז לא"ס בלבד ברמז בעלמא בלי שום תפיסא

comprendre tant par son intellect et sa compréhension. C'est pourquoi la pointe du youd n'est qu'un simple signe, qui fait allusion à l'Infini par une simple allusion, sans aucune saisie ;

כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל אלא ברעותא דלבא מקרב איש ולב עמוק ועיין מ"ש בד"ה וישב יעקב. car « aucune pensée ne peut Le saisir nullement », mais seulement par « le désir du cœur », issu « de l'intime de l'homme et d'un cœur profond ». Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Yaakov demeura ».

3 והיו"ד הוא בחי' חכמה כי חכמה ראשית גילוי ההשגה וההבנה שבבחי' בינה והמשכת החכמה שבבחי' בינה נקי' נקודה בהיכלא אלא שהחכמה היא בבחי' ההעלם בבחי' ברק המבריק במוח והבינה היא ההשגה באורך וברוחב.

Et le youd correspond au niveau de 'Hokhma (sagesse), car 'Hokhma est la première révélation de la compréhension et de l'intelligence qui relèvent du niveau de Bina ; la diffusion de 'Hokhma dans le niveau de Bina est appelée « un point dans un palais ». Toutefois, 'Hokhma est dans un état de dissimulation, à la manière d'un éclair qui jaillit dans l'intellect, tandis que Bina est la compréhension développée en longueur et en largeur.

4 והנה להיות גילוי אפי' [אפילו] בחי' חכמה עילאה השכל הנעלם מכל רעיון הגם שזה נאמר על הכתר מ"מ גם החכמה הוא בחי' השכל הנעלם מכל רעיון כמ"ש בד"ה לך לך כי

Or, pour qu'il y ait révélation même du niveau de la 'Hokhma supérieure, « l'intellect caché à toute pensée » — bien que cette expression soit dite de Kéter, néanmoins la 'Hokhma aussi est le niveau de « l'intellect caché à toute pensée », comme il est expliqué dans le discours commençant par « Le'h Le'ha » (« Va-t'en ») — car

הנה מכריאה ולמטה הוא בחי' גילוי החכמה עד שבא לכלל גילוי בשכל והשגת הנבראים מלאכים ונשמות

à partir du Monde de Béria et en deçà se trouve le niveau de la révélation de la 'Hokhma, jusqu'à ce qu'elle se révèle dans l'intellect et la compréhension des êtres créés, anges et âmes.

אבל באצילות ולמעלה מאצילות לא שייך שם חכמה כלל רק מ"מ הוא מקור לחכמה וזהו ענין חכים
Mais dans le Monde d'Atsilout et au-dessus d'Atsilout, la 'Hokhma ne s'applique aucunement ; elle est néanmoins une source de 'Hokhma. Tel est le sens de « sage,

ולא בחכמה ידיעא כמ"ש בד"ה פתח אליהו וכדי להיות בחינת גילוי חכמה זו הוא ע"י כמה בחי' צמצומים ואפילו כדי להיות בחינת חכמה סתימאה הוא ע"י צמצום

mais non d'une sagesse connue », comme il est expliqué dans le discours commençant par « Pata'h Eliyahou » (« Élie ouvrit »). Et pour que cette 'Hokhma se révèle, plusieurs niveaux de contractions (tsimtsoumim) sont nécessaires ; même le niveau de la 'Hokhma cachée ('Hokhma Stimaa) ne se réalise que par le tsimtsoum :

דהיינו שבחינת גבורה דע"י [דעתיק יומין] מתלבש בח"ס [בחכמה סתימאה] גבורה הוא בחי' צמצום וכדי שיהיה נמשך משם בחכמה דאצילות הוא ע"י צמצום עצום שנמשך ויורד דרך שערות ומזלות אבא יונק ממזל הח' כו'

c'est-à-dire que le niveau de Guevoura d'Atik Yomin s'habille dans la 'Hokhma cachée, et que Guevoura est le niveau du tsimtsoum. Pour que [la lumière] en soit attirée dans la 'Hokhma d'Atsilout, il faut une contraction immense : elle est attirée et descend par les cheveux et les mazalot : « Abba est nourri par le huitième mazal », etc.

ומשל השערות הוא כי השערות יונקין מן המוחין שבראש ע"י שחופף על המוחין הגולגלתא המסתיר ומעלים את המוחין ודרך הגולגלתא צומחין השערות שהם הארה מן המוחין ואין להם ערך ויחוס עם המוחין

L'analogie des cheveux est la suivante : les cheveux sont nourris par le cerveau (mo'hin) de la tête à travers le crâne (goulgalta), qui recouvre le cerveau et le cache ; les cheveux poussent à travers le crâne. Ils ne sont qu'une lueur issue du cerveau, sans aucune comparaison ni relation avec lui,

רק הארה בעלמא כך להיות מלמעלה מהאצי" בחי' האצי" אין ערוך כלל משא"כ מחכמה להיות בינה ומבינה מדות הוא ענין דרך וסדר ההשתלשלות שיש להם יחוס זע"ז [זה עם זה / זה על זה]

mais une simple lueur. De même, pour que le niveau d'Atsilout provienne de ce qui est au-dessus d'Atsilout, il n'y a absolument aucune comparaison ; tandis que le passage de la 'Hokhma à la Bina, puis de la Bina aux attributs émotionnels (midot), relève du mode et de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), où ces niveaux ont une relation les uns avec les autres.

אבל מלמעלה מן האצי" להיות אצילות אינו רק דרך הארה כדמיון שערות הראש היוצא דרך הגולגלתא החופפת ומעלמת ומסתרת בחי' ישת חשך סתרו

Mais pour qu'Atsilout provienne de ce qui est au-dessus d'Atsilout, cela ne se fait que par une lueur, comme les cheveux de la tête qui sortent à travers le crâne recouvrant, dissimulant et cachant le niveau de « Il fit des ténèbres Sa retraite ».

וזהו ה' מלך גאות לבש כמו לבוש המסתיר ומעלים להיות נמשך גאות בחי' השערות כו' כי גאות הם ת"י נימין כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)].

Et c'est là [le sens de] « Havaya règne ; Il est vêtu de majesté (geiout) » : comme un vêtement qui dissimule et voile, afin que la majesté, le niveau des cheveux, puisse être attirée vers le bas, etc. Car geiout a la valeur numérique de 410, comme il est écrit dans Pri Etz Chaim et dans le Likkutei Torah de l'Arizal.

5 והנה גילוי בחי חכמה זו הוא בחי צמצום ודין לייב אלקים דעובדא דבראשית הם בחי לייב נתיבות חכמה שהחכמה מתחלקת ללייב נתיבות והם בחי צמצום והעלם להיות גילוי ההתפשטות ממלא וסוכב

Or, la révélation de ce niveau de 'Hokhma (sagesse) est un niveau de tsimtsoum (contraction) et de rigueur : les trente-deux [mentions du Nom] Elokim dans le récit de l'œuvre de la Création correspondent aux trente-deux sentiers de 'Hokhma, car 'Hokhma se divise en trente-deux sentiers. Ceux-ci sont un niveau de contraction et de voilement, afin que puisse se révéler l'expansion de [la lumière qui] remplit et entoure [tous les mondes] (memalé et sovev).

כי להיות ההתפשטות א"א בלי צמצום כי אפילו כשהושיט אצבעו הקטנה כו' וגם עכשיו כולא קמיה כלא חשיבי

Car l'expansion est impossible sans tsimtsoum ; ainsi, même lorsqu'Il étendit Son petit doigt, etc. Et même maintenant, « tout est considéré devant Lui comme néant »,

אלא שהוא כלא בכף הדמיון ואף גם זאת קמיי [קמיה] דוקא ולא אצלנו אבל אם היה התפשטות עצמותו בלי צמצום והעלם היה לא ממש.

mais c'est « comme néant », le kaf étant ici celui de la comparaison ; et même cela n'est vrai que « devant Lui », et non par rapport à nous. Mais si Son essence se déployait sans contraction ni voilement, ce serait un néant véritable.

6 ולהיות בחי צמצום והעלם זה הוא ע"י אתערותא דלתתא בטל רצונך כו' כי יש ב' ביטולים האי קוצו של יו"ד למעלה מן הדעת אינו רוצה בטבע ליפרד כו'

Et ce niveau de contraction et de dissimulation se réalise par un éveil d'en bas : « Annule ta volonté », etc. Car il existe deux [formes d']annulation de soi (bitoul). La première est [celle du] sommet du youd, au-dessus de Daat (la connaissance) : on ne veut pas, par nature, être séparé, etc.

והביטול הב' בחכמה בטל רצונך בחכמה ודעת כי ענין בטל רצונך הוא לברר הטוב מן הרע בחי בירורים ובחכמה אתברירו שע"י החכמה מברר משא"כ בקוצו של יו"ד

La seconde annulation de soi se trouve dans 'Hokhma (sagesse) : « Annule ta volonté » par 'Hokhma et Daat. Car le sens de « Annule ta volonté » est de séparer le bien du mal, ce qui relève du niveau des clarifications (beirourim) ; or, « c'est par 'Hokhma qu'elles sont clarifiées », car c'est par 'Hokhma que l'on clarifie — ce qui n'est pas le cas du sommet du youd,

שהוא למעלה מן הדעת שם עדיין אין רע כלל ולא שייך שם כירור רק מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] כו'

qui se trouve au-dessus de Daat : là, il n'y a encore aucun mal, et la clarification n'a pas lieu d'être ; [elle ne s'applique] qu'à partir de l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, etc.

וע"י ביטול זה שבאתערותא דלתתא שהוא סילוק עצמותו נעשה בחי' ביטול וסילוק מלמעלה להיות בחי' העלם והתלבשות האור ה' מלך גאות לבש ובחי' עתיק יומין שהוא כענין המעתיק הרים והמתנשא מימות עולם כדי שיהיה התהוות כו'

Et par cette annulation de soi dans l'éveil d'en bas, qui consiste à se retirer soi-même, se produit d'en haut un niveau d'annulation et de retrait, de sorte qu'il y ait dissimulation et vêtement de la lumière — « Havaya règne ; Il est vêtu de majesté » —, ainsi que le niveau d'Atik Yomin, qui est comparable à « Celui qui déplace les montagnes » (ha-ma'tik) et à « Celui qui est exalté depuis les jours d'autrefois », afin qu'il puisse y avoir une venue à l'existence, etc.

[ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה שלהיות המשכת הרצון מא"ס ב"ה זהו הנק' ביטול וסילוק עצמותו כביכול שמצד עצמו הרי אם צדקת מה תתן לו כו']

[Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Allez et voyez » : pour que la volonté soit attirée depuis l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, il faut ce que l'on appelle l'annulation et le retrait de Son essence, pour ainsi dire ; car de Son propre point de vue, « Si tu es juste, que Lui donnes-tu ? », etc.

ולכן י"ל [יש לומר] שע"י הביטול רצון בנפש שבבחי' קש"י [קוצו של יו"ד] ממשיכים להיות המשכת הכתר ורצון עליון והיינו ע,י בחי' עתיק יומין כ"ו וע"י הביטול רצון שבחכמה ממשיכים להיות גאות לבש שיומשכו בחי' השערות.

On peut donc dire que par l'annulation de la volonté dans l'âme au niveau du sommet du youd, on attire le déploiement de Kéter (la Couronne) et de la volonté supérieure, c'est-à-dire par le niveau d'Atik Yomin, etc. ; et que par l'annulation de la volonté qui se trouve dans 'Hokhma, on attire « Il est vêtu de majesté », afin que le niveau des cheveux puisse être attiré.

7 ועמשי"ש [ועיין מה שכתוב שם] בענין ביטול שבבחי' נעשה ושבבחי' נשמע וזהו כענין קשי"י [קוצו של יו"ד] ויו"ד כו'. והה' הוא ענין ההתפשטות באורך ורוחב ממלא וסובב הוא בחי' בינה תשובה עילאה

Et voyez ce qui est écrit là-bas au sujet de l'annulation de soi propre au niveau de « nous ferons » et de celui de « nous écouterons » ; cela correspond à la pointe du youd et au youd, etc.). Et le hé désigne l'expansion en longueur et en largeur, la lumière qui remplit et entoure [tous les mondes] (memalé kol almin et sovev kol almin) : c'est le niveau de Bina (compréhension), la techouva supérieure,

שהוא בחי' התפשטות שבלב שמבחי' ברק גילוי החכמה שהוא בחינת צמצום ונעשה אח"כ התלהבות והתלהטות הלב כו'

qui est l'expansion dans le cœur : à partir de l'éclair de la révélation de 'Hokhma (sagesse), qui est le niveau de la contraction, naissent ensuite la ferveur et l'ardeur du cœur, etc.,

ושמחה שהיא ג, כ התפשטות בלב אם הבנים שמחה וע"י תשובה מלמטה למעלה נעשה למעלה ג"כ התפשטות הגילוי באורך ורוחב ממלא וסובב

ainsi que la joie, qui est également une expansion dans le cœur : « une mère joyeuse de ses enfants ». Par la techouva du bas vers le haut, une expansion de la révélation en longueur et en largeur se produit aussi en haut, la lumière qui remplit et entoure [tous les mondes].

והיינו ע"י ויצעקו בצר להם שהכל מקום צר שאינה אלא הארה מועטת ואפילו ג"ע [גן עדן] ועוה"ב [ועולם הבא] אינו

Cela se produit par « Ils crièrent dans leur détresse (batsar lahem) » : tout est un lieu étroit (tsar), car ce n'est qu'une faible lueur ; et même le Gan Eden et le Monde futur ne sont rien

אלא זיו ועי"כ [ועל ידי כך] מי לי בשמים כו' והוי"ו הוא המשכת תורה והה' הוא בחי' מעשה המצות שע"י תורה נעשה המשכה במצות.

d'autre qu'un rayonnement ; c'est pourquoi : « Qui ai-je au ciel ? », etc. Et le vav désigne l'attraction de la Torah, tandis que le [dernier] hé désigne l'accomplissement des mitsvot, car par la Torah, une attraction se produit dans les mitsvot.

8 והנה ו"ה הוא ע"י המשכה משא"כ י"ה אינו ע"י המשכה כי היו"ד עצמה מתגלה בה'

Or, le vav-hé s'effectue par un influx, tandis que le youd-hé ne s'effectue pas par un influx, car le youd lui-même se révèle dans le hé.

ולכן אין שם וי"ו שהה' הוא גילוי בחי' ממלא וסובב שנעשה מבחי' נקודה חדא מבחי' הצמצום עצמו שכלא צמצום א"א להיות התפשטות כו' והצמצום הוא להיות ההתפשטות וכל בחי' א'

C'est pourquoi il n'y a pas de vav à cet endroit : le hé est la révélation du niveau de [la lumière qui] remplit et entoure [tous les mondes] (memalé et sovev), qui procède du niveau d'un point unique, du niveau du tsimtsoum lui-même — car sans tsimtsoum, il ne peut y avoir d'expansion, etc., et le tsimtsoum a pour but l'expansion — et tout cela constitue un seul niveau.

וכן באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] הכל ענין א' הוא אלא שכאשר מתבונן בגילוי ממלא וסובב דהיינו איך שבחי' נקודה חדא נעשה בחינת ההתפשטות ממלא וסובב הוא בחי' הה'

De même, dans l'éveil d'en bas, tout relève d'une seule et même chose ; toutefois, lorsque l'on contemple la révélation de [la lumière qui] remplit et entoure [tous les mondes], c'est-à-dire comment le niveau d'un point unique devient le niveau de l'expansion de [la lumière qui] remplit et entoure [tous les mondes], il s'agit du niveau du hé ;

אבל כשמתבונן על הצמצום דהיינו איך שכל ההתפשטות הוא רק מנקודה חדא הוא בחי' יו"ד
mais lorsque l'on contemple le tsimtsoum, c'est-à-dire comment toute l'expansion ne procède que d'un point unique, il s'agit du niveau du youd.

והרי ה' ויו"ד הכל ענין א' שהיו"ד עצמו בא לכלל גילוי הה' [וזהו הבן בחכמה וחכם בבינה].

Ainsi, le hé et le youd relèvent d'une seule et même chose, puisque le youd lui-même en vient à se révéler sous la forme du hé. [Et c'est le sens de : « Comprends par la sagesse, et sois sage par la compréhension. »]

משא"כ וי"ה הוי"ו הוא המשכת הקול המחבר המדות אל הה' היא בחי' הדבור להיות בחי' אותיות ודיבורים וכמשל הדיבור

En revanche, pour le vav-hé, le vav est l'influx de la voix qui relie les attributs émotionnels (midot) au hé, lequel correspond au niveau de la parole, afin qu'il y ait des lettres et des mots ; comme dans l'analogie de la parole,

שהוא לפי המדות אם באהבה כו' והרי הדבור הוא ענין ומהות אחר שהוא צירוף אותיות

qui suit les attributs émotionnels, qu'il s'agisse d'amour, etc. ; pourtant, la parole est d'une nature et d'une essence différentes, car elle consiste en un assemblage de lettres,

אלא שנמשך בהם הוי"ו מן המדות להיות הדבור נמשך אחר המדות וכך הוא למעלה בחי' ההי' עלמא דאתגליא כו' שנשתנה למהות אחר כו' [ועמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] כפי' כיום ההוא יהיה]:

mais le vav issu des attributs émotionnels se prolonge en elles, de sorte que la parole suit les attributs émotionnels. Il en va de même en haut : le niveau du hé, « le monde révélé » (alma de- isgalya), etc., qui s'est transformé en une essence différente, etc. [Et voyez ce qui est écrit dans l'explication du verset « Et le nombre des enfants d'Israël sera », à propos de « En ce jour-là [Ha- vaya] sera [Un]. »]

9 ב אך הנה כל זה הוא הוי"ה שבנאצלים אבל כי אהבך הוי"ה אלקיך בפועל יוצא ממשיך להיות כך אהבה

2. Cependant, tout cela concerne le Nom Havaya dans les niveaux émanés. Mais « Car Havaya, ton D.ieu, t'aime » (ahevcha) [se lit] comme un verbe transitif: Il fait descendre l'amour afin qu'il soit en toi;

וגם אהבך אוהב אותך והא בהא תליא שנעשה מע"ס [מעשר ספירות] שבמאציל עצמו [עשר ספירות] דא"ק [דאדם קדמון] ועיין ברבות

et ahevcha [signifie] aussi qu'Il t'aime; les deux sens dépendent l'un de l'autre. [Cela] provient des dix Séfirot au sein de l'Émanateur Lui-même (les dix Séfirot d'Adam Kadmon. Voir aussi dans le Midrach Rabba

כי תשא ר"פ מ"ט בענין ואוהב את יעקב ובסדר וישב ר"פ פ"ו ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה ס"פ שימני כחותם ובפסוק מים רבים וס"פ השבעתי אתכם מענין אהבתי אתכם.

sur Ki Sisa, au début du chapitre 49, à propos de « Et J'ai aimé Yaakov »; et dans la sidra de Vayé- chev, au début du chapitre 86; et dans Chir Hachirim Rabba, à la fin [de la section sur] « Place-moi comme un sceau », ainsi qu'au sujet du verset « Les grandes eaux », et à la fin de « Je vous adjure », à propos de « Je vous ai aimés ».

זח"ג [זהר חלק ג] (ס"ב ב' קכ"ח א') ואתחנן (רס"ז ב') ובתד"א [ובתנא דבי אליהו] (ח"א [חלק א'] פכ"ח ח"ב [חלק ב'] פ"ט) ועיין מ"ש בד"ה וירא ישראל כפ' בשלח בענין שיש ב' בחי' שמות הוי"ה וע' באד"ר [באדרא רבא] (דקל"ח ע"ב)

Le Zohar, partie III (62b; 128a), [et] Vaet'hanan (267b), ainsi que Tanna DeBei Eliyahou (partie I, chapitre 28; partie II, chapitre 19). Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et Israël vit », dans la paracha de Bechala'h, à propos des deux niveaux du Nom Havaya. Voir aussi dans l'Idra Rabba (folio 138b):

חז לז"א ולד לעתיקא ועד"ז יובן כאן] באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ובאתעדל"ע [ובאתערותא דלעילא] אתערותא דלתתא ומשם ויהפוך את הקללה לברכה זדונות נעשו כזכיות.

«l'un pour Zeir Anpin et l'autre pour Atika»; et de même, cela se comprend ici. À travers un éveil d'en bas vient un éveil d'en haut; et à travers un éveil d'en haut vient un éveil d'en bas. Et de là [vient] «Il transforma la malédiction en bénédiction»: les fautes volontaires deviennent comme des mérites.

וביאור ענין זה כי הנה להיות תשובה בשם י"ה הגם שנמשך כך מלמעלה למטה מ"מ האדם שהוא מקושר למטה האיך יכול לבא לזה

Voici l'explication de cela: pour qu'il y ait techouva dans le Nom Yah — bien qu'elle soit ainsi attirée d'en haut vers le bas —, comment un homme, qui est lié au bas, peut-il néanmoins y parvenir?

אך הוא ע"י בכל מאדך לצאת מן הכלי שלו הגם שלגבי בחינה שלמעלה ממנו גם אור אהבה זו הוא בבחינת כלי אך מ"מ למטה צ"ל בכל מאדך מאד שלך

Mais cela se fait par «de toute ta force» (bechol me'odecha): sortir de son propre réceptacle. Bien que, par rapport à un niveau supérieur, même la lumière de cet amour soit considérée comme un réceptacle, néanmoins, ici-bas, il faut «de toute ta force» — une force qui soit la tienne.

והנה בכל מאדך מתגלה בבע"ת [בבעלי תשובה] דוקא ע"י הזדונות שהוא ע"י ההיפך וכענין בארץ לא זרועה שע"י לא הוא נזרע כ"י והענין כי שמי עם י"ה שס"ה כ"י.

Or, «de toute ta force» se révèle précisément chez les baalei techouva, grâce aux fautes volontaires, c'est-à-dire par le contraire; comme dans l'idée de «dans une terre nonensemencée»: c'est par le «non» qu'elle est ensemencée, etc. L'explication est que «Mon Nom», avec Yah, donne 365, etc.

שהל"ת [שהלא תעשה] למעלה מן העשה לפי שע"י קיום הל"ת [הלא תעשה] שהוא עקירת הרצון מן ההפך ע"י הוא מגיע לבחי' בכל מאדך ובחי' מס"נ [מסירות נפש] הן בפו"מ [בפועל ממש] כמעשה

Car les interdictions sont supérieures aux commandements positifs, parce que l'observance des interdictions, qui consiste à déraciner la volonté de ce qui s'y oppose, permet d'atteindre le niveau de «de toute ta force» et celui du sacrifice de soi (messirout néfesch), que ce soit dans l'action concrète, comme dans l'épisode de

ר"א [רבי אלעזר] **בן דרודי**א הן במס"נ [במסירות נפש] בתפלה ויצעקו אל ה' בצר להם על רחוקו מהי שעל יסוד זה מיוסד ענין התפלה לבא לקיום ואהבת בק"ש [בקריאת שמע]

Rabbi Elazar ben Dordiya, ou bien dans le sacrifice de soi dans la prière : « Ils crièrent vers Havaya dans leur détresse », à cause de l'éloignement de D.ieu ; car c'est sur ce fondement que repose la prière : parvenir à accomplir « Et tu aimeras » dans la récitation du Chéma.

והנה על ידי בכל מאדך זדונות נעשו כזכיות שממעמקים קראתיך כו' עומקא דחשוכא בחי' גלגלתא דחפיא על מוחא

Or, par « de toute ta force », les fautes volontaires deviennent comme des mérites, car « Des profondeurs, je T'ai appelé », etc. : « la profondeur des ténèbres », le niveau du crâne (gougalta), qui recouvre le cerveau.

כי המוחין חב"ד [חכמה בינה ודעת] הם בגי' חללי דגולגלתא ועליהם חופף הגולגלתא שמעלים ומסתיר שלא יהיה גילוי כ"א דרך שערות כו'

Car l'intellect (mo'hin), 'Hokhma, Bina et Daat, se trouve dans les trois cavités du crâne, et le crâne les recouvre, les dissimulant et les cachant, de sorte qu'il n'y ait de révélation qu'au travers des cheveux, etc.

ועי' בכל מאדך דמשכין להי בחילא יתיר בא לבחי' ממעמקים ויש י' עומקים דהיינו כתר שבכל בחי' מי"ס [מ"י ספירות]

Et par « de toute ta force » — « qui Le font descendre avec une force accrue » — on parvient au niveau de « des profondeurs ». Il y a dix profondeurs : c'est-à-dire Kéter (la Couronne) dans chacun des niveaux des dix Séfirot.

והנה י"ס [י' ספירות] הנאצלים שכבר באו לידי גילוי דרך השערות שם היה אחיזה ויניקת הקליפות ועשתה את צפרניה דרך הצפרניים ומאחורי העור דנוק' [דנוקבא] בין גומא לגומא כו' דהיינו בבחי' הכלי ולא באורות עצמן

Or, dans les dix Séfirot émanées, qui se sont déjà révélées au travers des cheveux, les kelipot (écorces) avaient une prise et en tiraient leur nourriture — « et elle se fera les ongles » — par les ongles et par derrière la peau de Noukva, entre un pore et l'autre, etc. ; c'est-à-dire au niveau des réceptacles, et non des lumières elles-mêmes.

אבל מ"מ האור הוא מלובש בכלים ששם אחיזה ויניקה ולכן א"א להיות מחיתי כעב פשעיך ובחי רחיצה לרחוץ עוונות כו'

Toutefois, la lumière est malgré tout revêtue dans les réceptacles, où il y a prise et nourriture ; il ne peut donc y avoir «J'ai effacé tes transgressions comme un épais nuage», ni le niveau du lavage qui lave les fautes, etc.

שהרחיצה היא מלמעלה מעלה מעומקא דחשוכא מ"ס [מ"י ספירות] שבמאציל וממעמקים קראתיך הוא להמשיך בחי גילוי הוי' מחדש מבחי עומקא אשר עדיין לא בא האור הזה לידי גילוי ולא נתלבש בכלים

Car le lavage provient de bien plus haut encore, de «la profondeur des ténèbres», des dix Séfirot au sein de l'Émanateur. Et «Des profondeurs, je T'ai appelé» signifie faire descendre une nouvelle révélation de Havaya depuis le niveau de la «profondeur», où cette lumière n'a pas encore été ré-vélée ni revêtue dans des réceptacles.

והיינו על ידי בכל מאדך כד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] אסתלק יקרא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] פי' אסתלק שנתרומם למעלה בבחי ע"י המעתיק הרים והמתנשא מימות עולם

Et cela s'accomplit par «de toute ta force»: «Lorsque la sitra a'hra est soumise, la gloire du Saint béni soit-Il s'élève (istalek).» Le sens de «s'élève» est qu'elle est portée en haut, au niveau d'Atik Yomin, «Qui déplace les montagnes» et «Qui est exalté depuis les jours d'autrefois»,

דהיינו בבחינת העלם ומשם נמשך בחי הוי' מחדש גילוי הוי' שלפני האצילות וזהו והחזירנו בתשובה שלימה לפניך. לפניך לפני הוי' שבאצילות ששם הוא בחי תשובה שלימה כנ"ל.

c'est-à-dire dans un état de dissimulation. Et de là est attiré à nouveau le niveau de Havaya: une révélation du Havaya qui précède le Monde d'Atsilout (Émanation). Et c'est [le sens de] «Ramène-nous à une techouva complète devant Toi»: «devant Toi», devant le Havaya qui est en Atsilout, où se trouve le niveau de la techouva complète, comme mentionné plus haut.

10 והנה בהמשכת י' עומקים בכל עשיית [עשרת ימי תשובה] אזי ביוהכ"פ [ביום הכפורים] לפני הוי' תטהרו והוא בנעילה שסוף היום מכפר

Or, avec la transmission des dix profondeurs pendant les dix Jours de la Techouva, le jour de Yom Kippour, «devant Havaya, vous serez purifiés»; cela se produit à Neïla, car c'est la fin du jour qui expie,

כדאיתא בגמ' [בגמרא] שסמוך לשקיעת החמה ולכן איתא במשנה פב"ת [פרק בתרא] דכריתות מי שבא על ידו ספק עבירה ביוהכ"פ [ביום הכפורים] אפילו עם חשכה פטור שכל היום מכפר שמתכפר לו בסוף היום

comme il est dit dans la Guemara, que [Neïla se tient] peu avant le coucher du soleil. C'est pourquoi il est dit dans la Michna, au dernier chapitre de Kereitot: «Celui à qui est survenue une transgression douteuse le jour de Yom Kippour, même à la tombée du jour, est quitte, car toute la journée expie»; c'est-à-dire que l'expiation s'opère pour lui à la fin du jour,

שהוא העיקר שאז הוא זמן נעילה עילוי המלי' בכתר עילוי שאין למעלה הימנו ונקר' [ונקרא / ונקראת / ונקראות] לפני הוי' ואז תטהרו שמשם נמשך טהרה ורחיצה וכל העוונות מתכפרים [ועמ"ש במ"א ע"פ הזח"ג [הזהר חלק ג] פ' אמור (דף ק' ע"ב)]

qui en est le moment essentiel; car c'est alors le moment de Neïla, l'élévation de Mal'hout (souveraineté) vers Kéter (la Couronne), une élévation qui n'a pas de supérieure, et [cela] est appelé «devant Havaya»; alors, «vous serez purifiés», car c'est de là que sont transmises la pureté et la purification, et toutes les fautes sont expiées. [Et voyez ce qui est écrit ailleurs à propos du passage du Zohar, troisième partie, Parachat Emor (folio 100b),

בענין אתכפייא ואתהפכא שבבחי' אתכפייא נמשך ממוחין דאימא אך בשבת שהוא מוחין דאבא נמשך להיות אתהפכא חשוכא לנהורא כו'

sur la soumission (itkafya) et la transformation (it'hap'ha): le niveau de soumission est transmis à partir des mo'hin d'Imma, mais à Chabbat, qui correspond aux mo'hin d'Abba, est transmise la transformation de l'obscurité en lumière, etc.

ועמ"ש בפ' מטות בענין ושמא אביה את נדדרה כו'. אך כ"ז [כל זה] הוא אתהפכא חשוכא דקליפת נוגה שממנה הנפש הבהמית שבאדם הכלולה מטו"ר [מטוב ורע].

Et voyez ce qui est écrit dans la Parachat Matot à propos de «Et son père entend son vœu», etc. Mais tout cela concerne la transformation de l'obscurité de la kelipat noga, de laquelle provient l'âme animale de l'homme, composée de bien et de mal.

אבל התשובה בכל מאדך הוא שהזדונות שלמטה מטה מנוגה יהיו נעשים כזכיות זהו ענין ויהפוך את הקללה ממש לברכה וזהו ע"ש מ"ש במ"א ע"פ ויאבק איש עמו שהעלו אבק עד כסה"כ [כסא הכבוד].

Mais la techouva «de toute ta force» consiste en ceci: les fautes volontaires qui se trouvent bien au-dessous de la noga deviennent comme des mérites; c'est là le sens de «Il changea la malédiction», littéralement, «en bénédiction». Et voyez à ce sujet ce qui est écrit ailleurs à propos du verset «Et un homme luttait avec lui»: «Ils firent monter de la poussière jusqu'au Trône de Gloire.»

שגם בחי' אבק דאשתאר מן נורא שהוא המדרגה התחתונה שבקליפות נתכלל למעלה בכסה"כ [בכסא הכבוד] וזהו בחי' תשובה

Autrement dit, même le niveau de la «poussière qui subsiste après le feu», qui est le niveau le plus bas parmi les kelipot, fut inclus en haut, dans le Trône de Gloire; et c'est là le niveau de la techouva.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה תשובה שמגיע עד כסא הכבוד מלי דאצילות שהיא הנק' ברכה ולשם מגיע התשובה

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Grande est la techouva, car elle atteint le Trône de Gloire»: la Mal'hout d'Atsilout, qui est appelée «bénédiction»; et la techouva atteint jusque-là,

דהיינו שמהקללה נהפך לברכה וז"ש [וזהו שכתוב] שהעלו לשון רבים כו' ע"ש וזהו שיוהכ"פ [שיום הכפורים] נק' שבת שבתון דאפילו לגבי שבת הוא בחי' שבתון

C'est-à-dire que la malédiction est transformée en bénédiction. Et c'est [le sens de] ce qui est dit: «ils ont élevé», au pluriel, etc.; voyez là-bas. C'est pourquoi Yom Kippour est appelé «Chabbat Chabbaton» (un Chabbat de repos complet), car même par rapport au Chabbat, il est au niveau de Chabbaton;

כי שבת הוא כמ"ש שבת להוי' שבששת ימי המעשה הוא בחי' שם אלקים ושבת הוא התגלות שם הוי' מוחין דאבא והחכמה תחיה שהיא בחי' יו"ד דשם הוי' וכי' ומזה נמשך שיוכל להיות אתהפכא חשוכא לנהורא

car le Chabbat est, comme il est écrit, «un Chabbat pour Havaya»: pendant les six jours de labeur, il y a le niveau du Nom Elokim, tandis que le Chabbat est la révélation du Nom Havaya, les mo'hin d'Abba — «et la sagesse donne la vie» — qui correspondent au yod du Nom Havaya, etc. De là découle la possibilité de transformer l'obscurité en lumière.

אך מוחין דאבא הוא בחי' אצילות וא"כ הוא שם הוי' שבנאצלים ולכן נמשך מזה להיות אתהפכא חשוכא דק"נ [דקליפת נוגה] לנהורא.

Mais les mo'hin d'Abba relèvent du Monde d'Atsilout (Émanation) et, par conséquent, il s'agit du Nom Havaya dans les émanés; ce qui en découle est donc la transformation en lumière de l'obscurité de la kelipa de noga.

אבל להיות ויהפוך את הקללה שלמטה מטה מק"נ [מקליפת נוגה] לברכה זהו בחי' לפני הוי' תטהרו
דהיינו שם הוי' שבמאציל כנ"ל וזהו ענין יוהכ"פ [יום הכפורים] שנק' שבת שבתון כו'

Mais pour que « Il transforma la malédiction » — qui se trouve bien au-dessous de la kelipa de noga — « en bénédiction », il faut le niveau de « devant Havaya, vous serez purifiés », c'est-à-dire le Nom Havaya dans l'Émanateur, comme mentionné plus haut. Tel est le sens de Yom Kippour, appelé « Chabbat Chabbaton », etc.

ועמ"ש במ"א ע"פ הוי' יחתו מריביו כו' ועי"ז ויתן עוז למלכו והיינו ג"כ כענין ויהפוך כו'. ועמ"ש
מענין זה בד"ה ויושט המלך לאסתר]:

Et voyez ce qui est écrit ailleurs à propos du verset: « Havaya, que ses adversaires soient brisés », etc.; par cela, « Il donnera la force à Son roi »; cela aussi est du même ordre que « Il transforma », etc. Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Le roi tendit le sceptre à Esther ».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/ki-seitzei/6/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak